

UDC 17.023.36:001.102]:[81'25:378.046-021.64]:005.336.2-027.561(045)
DOI 10.35433/pedagogy.3(114).2023.105-117

INFORMATION CULTURE AS A KEY ASPECT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TRANSLATORS

O. O. Korinska*

The article deals with the place and importance of information culture in the acquisition of professional competence of future translators. The concept of "professional competence of a translator" is also revealed, and its structure is analyzed, indicating that in order to acquire all components of professional competence, a future specialist in the field of translation needs to master the ability to receive, systematize and use different bits of information, as well as to evaluate and determine its reliability and expediency in the context of professional activity, which requires him/her to have a high level of information culture.

In the process of writing the publication, we also analyzed different views of domestic and foreign researchers regarding the concept of "information culture" and given own definition of the term "translator's information culture". It was proved that information culture can be interpreted as a professional and personal characteristic, which includes the knowledge, skills, and abilities of the future translator to apply information and communication technologies in professional activities, as well as part of his professional culture, which means compliance with all norms and requirements (moral, legal, etc.) when working with information.

The formation of the information culture of a future specialist in the field of translation takes place in three stages: the first is designed to form an idea of the spectrum, content and operational forms of information processes and the basic skills of their implementation; the second is related to the acquisition of skills of effective application of all components of information technologies in translation activities; the third one consists in the formation of a system developed information culture of the individual. All these stages are interconnected and mutually dependent.

In addition, we named the main functions of information culture, among which cognitive, communicative, valuable, educational, creative, worldview and regulatory functions are distinguished.

Keywords: professional competence of the translator, components of professional competence, information culture, functions of information culture.

* Postgraduate Student, Lecturer
(State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University")
olgaburbonova@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4576-8462

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

О. О. Корінська

У статті висвітлюється місце та значення інформаційної культури у набутті професійної компетентності майбутніх перекладачів. Також розкривається поняття "професійна компетентність перекладача", та аналізується її структура із вказівкою на те, що для набуття усіх складових професійної компетентності майбутньому фахівцеві у галузі перекладу потрібно оволодіти умінням отримувати, систематизувати та використовувати ту чи іншу інформацію, а також оцінювати та визначати її надійність та доцільність у контексті здійснення професійної діяльності, що вимагає від нього високого рівня інформаційної культури.

У процесі написання публікації також було проаналізовано різні погляди вітчизняних та закордонних дослідників щодо поняття "інформаційна культура", а також наведена власна дефініція терміну "інформаційна культура перекладача". Було доведено, що інформаційну культуру можна трактувати як професійно-особистісну характеристику, що включає у себе знання, уміння та навички майбутнього перекладача застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності, а також частину його професійної культури, що означає дотримання усіх норм та вимог (моральних, юридичних тощо) під час роботи з інформацією.

Формування інформаційної культури майбутнього фахівця у галузі перекладу відбувається у три етапи: перший покликаний формувати уявлення про спектр, зміст та операційні форми інформаційних процесів та базових навичок їх здійснення; другий пов'язаний із отриманням навичок ефективного застосування усіх компонентів інформаційних технологій у перекладацькій діяльності; третій – полягає у формуванні системної розвиненої інформаційної культури особистості. Усі вказані етапи взаємопов'язані та взаємозумовлені.

Крім того, нами були названі основні функції інформаційної культури, серед яких виокремлюють пізнавальну, комунікативну, ціннісну, виховну, творчу, світоглядну та регулятивну.

Ключові слова: професійна компетентність перекладача, складові професійної компетентності, інформаційна культура, функції інформаційної культури.

Introduction of the issue. Training a translator in a higher education institution is a complex multi-stage process that requires constant modernization. Most often, the qualification requirements for translators do not correspond to the real problems of our time. Therefore, today in higher education institutions, many new teaching strategies are used and tested to optimize the process of teaching foreign languages, the purpose of which is to achieve an integrated final result – obtaining professional competence.

Modern information society requires future professionals to master the skills of working with information of a professional nature. That is why, in the process of training specialists in the field of translation, the need to develop such a necessary aspect as information culture should be taken into account.

Current state of the issue. As evidenced by the analysis of literature,

Постановка проблеми. Підготовка перекладача у закладі вищої освіти – це складний багатоетапний процес, котрий потребує постійної модернізації. Частіше за все кваліфікаційні вимоги до перекладачів не відповідають реальним проблемам сучасності. Тож сьогодні у закладах вищої освіти використовуються та перевіряються безліч нових стратегій навчання задля оптимізації процесу навчання іноземних мов, метою якого є досягнення інтегрованого кінцевого результату – отримання професійної компетентності.

Сучасне інформаційне суспільство вимагає від майбутніх фахівців оволодіння навичками роботи з інформацією професійного характеру. Саме тому в процесі підготовки фахівців у галузі перекладу має бути врахована необхідність розвитку такого необхідного аспекту, як інформаційна культура.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як свідчить аналіз літератури,

questions about the concept and structure of professional competence of future translators were dealt with by K. Borsuk, A. Mishchenko, A. Monashnenko, L. Polishchuk and others. For example, K. Borsuk analyzes the approaches of Ukrainian and foreign researchers to the concept of "professional competence of a translator" [2]. A. Mishchenko cites the structure of professional translation competence, emphasizing that one of its main components is precisely the ability to use technical resources and carry out information search [9]. A. Monashnenko and L. Polishchuk, analyzing in their works the structure of professional competence of future translators, also note that its formation is possible only through an understanding of the importance of working with information and modern global information networks [10; 11].

Aim of research is to study the concept of "information culture" as a key aspect of the professional competence of future translators.

To implement this goal, the following research **methods** were used: analysis of scientific sources, which highlight the problems of training translators in higher education institutions, as well as questions about the content of the concept of "information culture," comparison, systematization, generalization.

Results and discussion. Professional competence of a translator includes a set of knowledge, skills and abilities that are necessary for the successful implementation of translation activities, his ability to solve professional problems, awareness and authority in the field of translation and translation studies. In addition, professional translation competence can be defined as an integral professional and personal characteristic, which indicates the readiness to perform professional functions in accordance with modern norms and standards. Thus, professional competence includes the qualities and properties of the individual, which determine its ability to carry out professional activities using the knowledge acquired during the training and the formed skills.

питаннями щодо поняття та структури професійної компетентності майбутніх перекладачів займалися К. Борсук, А. Міщенко, А. Монашненко, Л. Поліщук та ін. Так, наприклад, К. Борсук аналізує підходи українських та закордонних дослідників до поняття "професійна компетентність перекладача" [2]. А. Міщенко наводить структуру професійної перекладацької компетентності, наголошуючи на тому, що однією з основних її складових є саме вміння користуватися технічними ресурсами та здійснювати інформаційний пошук [9]. А. Монашненко та Л. Поліщук, аналізуючи у своїх працях структуру професійної компетентності майбутніх перекладачів, також зазначають, що її формування є можливим лише через розуміння важливості роботи з інформацією та сучасними глобальними інформаційними мережами [10; 11].

Мета статті полягає в дослідженні поняття "інформаційна культура" як ключового аспекту професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Для реалізації поставленої мети були використані такі **методи** дослідження: аналіз наукових джерел, у яких висвітлюються проблеми підготовки перекладачів у закладах вищої освіти, а також питання щодо змісту поняття "інформаційна культура", порівняння, систематизація, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Професійна компетентність перекладача включає в себе сукупність знань, умінь та навичок, які необхідні для успішного здійснення перекладацької діяльності, його здатність вирішувати професійні задачі, обізнаність та авторитетність в галузі перекладу та перекладознавства. Крім того, професійну перекладацьку компетентність можна визначити як інтегральну фахово-особистісну характеристику, котра говорить про готовність виконувати професійні функції відповідно до сучасних норм та стандартів. Таким чином, професійна компетентність включає в себе якості та властивості особистості, котрі визначають її здатність здійснювати фахову діяльність з використанням набутих упродовж навчання знань та сформованих умінь і навичок.

A. Monashenko identifies the main components of the professional competence of future translators:

- language – lexical, grammatical, phonetic and phonological knowledge;
- linguo-sociocultural – country and linguistic knowledge, skills and abilities;
- subject – the ability to act in various spheres of professional activity, as well as the presence of experience and a value attitude to work;
- information – knowledge, skills, skills and attitudes aimed at developing personal abilities for orientation in the information space, as well as obtaining information and operating it in accordance with their own needs and requirements of professional activity;
- textual and technological – the ability to correctly work with text, to carry out bilateral translation, using various translation techniques and transformations;
- interpreting – the ability of the translator to "go beyond the content of the work," to discover personal meaning in the interpreted, creatively express himself [10: 30-31].

At the same time, it is the formation of the information component of the professional competence of future translators that the author pays the most attention to, and notes that acquiring information competence is not just gaining the ability to use modern search methods, collecting and processing information, but also the ability to manage information and knowledge about culture, traditions and customs of the native people and the people of the language in which the translation is carried out, which, in our opinion, certainly requires a high level of information culture from the translator.

A. Mishchenko also cites his structure of professional competence of the translator, however, somewhat different from the previous one. So, the researcher includes the following components:

- professional competence – the ability to obtain information necessary for the formulation of professional documents, the ability to deepen knowledge in the subject area, to think systematically and analytically;

А. Монашненко основними складовими професійної компетентності майбутніх перекладачів називає:

- мовну – лексичні, граматичні, фонетичні та фонологічні знання;
- лінгвосоціокультурну – країнознавчі та лінгвокраїнознавчі знання, навички та вміння;
- предметну – вміння діяти в різних сферах професійної діяльності, а також наявність досвіду і ціннісного ставлення до праці;
- інформаційну – знання, вміння, навички та ставлення, що спрямовані на вироблення особистісних здібностей до орієнтування в інформаційному просторі, а також отримання інформації та оперування нею відповідно до власних потреб та вимог професійної діяльності;
- текстотвірну-технологічну – вміння грамотно працювати із текстом, здійснювати двосторонній переклад, використовуючи при цьому різні перекладацькі прийоми і трансформації;
- інтерпретаційну – вміння перекладача "виходити за межі змісту твору", відкривати особистісний сенс в інтерпретованому, творчо самовиражатися [10: 30-31].

При цьому, саме формуванню інформаційної складової професійної компетентності майбутніх перекладачів авторка приділяє найбільше уваги, та зазначає, що набуття інформаційної компетентності – це не просто здобуття вміння користуватися сучасними методами пошуку, збору та обробки інформації, але й вміння керувати інформацією та знання про культуру, традиції та звичаї рідного народу і народу тієї мови, якою здійснюється переклад, що, на нашу думку, безумовно, вимагає від перекладача високого рівня інформаційної культури.

А. Міщенко теж наводить свою структуру професійної компетентності перекладача, щоправда, дещо відмінну від попередньої. Так, до неї дослідниця включає такі складові:

- фахову компетентність – здатність отримувати інформацію, що необхідна для формування фахових документів, вміння поглиблювати знання у предметній галузі, системно й аналітично мислити;

- intercultural competence – the ability to recognize and correctly interpret linguistic and non-verbal means of communication in the text, as well as the ability to analyze and create the macrostructure of the document taking into account cultural specificity, to recognize the features of the texts of two languages, to compare and compare the cultural features of the texts, etc.;

- linguistic competence – knowledge of the original language and translation, awareness and consideration of their own language development;

- competence to use technical resources – the ability to use programs for editing texts and searching for information, automated translation systems, text recognition, etc., the ability to use innovative tools for work, the ability to create and manage data, as well as the ability to create translations in various formats;

- competence of information search – the ability to find and use the necessary sources and information, the ability to develop your own strategies for searching documents, terminology and other information, the ability to personally evaluate and determine the criteria for the reliability of information found in various sources, etc.;

- competence to provide translation services, which includes interpersonal communication and knowledge of the main stages of creating a linguistic product [9: 598-599].

As you can see, the formation of the majority of components of professional competence of a future specialist in the field of translation depends on his ability to receive, systematize and use this or that information, as well as to evaluate and determine its reliability and expediency in the context of professional activities. That is why the development of the information culture of the translator is an integral part of acquiring his professional competence.

The concept of "information culture" (IC) is associated with such fundamental concepts as "information" and "culture," so many authors who have studied this phenomenon provide different definitions of IC, based on this, either from the first or

- міжкультурну компетентність – уміння розпізнавати та правильно інтерпретувати мовні та невербальні засоби комунікації у тексті, а також здатність аналізувати та створювати макроструктуру документа із врахуванням культурної специфіки, розпізнавати особливості текстів двох мов, співставляти та порівнювати культурні особливості текстів тощо;

- лінгвістичну компетентність – знання мови оригіналу та перекладу, усвідомлення та врахування власного мовного розвитку;

- компетентність користування технічними ресурсами – уміння доцільно застосовувати програми для редагування текстів та пошуку інформації, системи автоматизованого перекладу, розпізнавання тексту тощо, здатність використовувати інноваційні інструменти для роботи, уміння створювати та управляти даними, а також вміння створювати переклади у різноманітних форматах;

- компетентність інформаційного пошуку – вміння знаходити та використовувати потрібні джерела та інформацію, здатність розробляти власні стратегії пошуку документів, термінології та іншої інформації, уміння власноруч оцінювати та визначити критерії надійності інформації, знайденої в різноманітних джерелах та ін.;

- компетентність надання послуг перекладу, що включає в себе міжособистісне спілкування та знання основних етапів створення лінгвістичного продукту [9: 598-599].

Як бачимо, формування більшості компонентів професійної компетентності майбутнього фахівця у галузі перекладу залежить саме від його уміння отримувати, систематизувати та використовувати ту чи іншу інформацію, а також оцінювати та визначити її надійність та доцільність у контексті здійснення професійної діяльності. Саме тому, розвиток інформаційної культури перекладача є невід'ємною складовою набуття його професійної компетентності.

Поняття "інформаційна культура" (ІК) пов'язане із такими фундаментальними поняттями як "інформація" та "культура", тому безліч авторів, що досліджували це

from the second component of this lexical unit. For example, in the "Explanatory Dictionary of the Basic Terms of Information Culture" authored by A. Humennyi, we find the following definition of the concept of "information culture":

1) the ability of society to effectively use the information resources and means of information communications at its disposal, as well as the ability to apply the latest achievements in the field of information and communication technologies for this purpose;

2) an integral part of the general culture of society, which is focused on information support of human activity;

3) a set of information capabilities that are available to a specialist in any field of activity along with the degree of development of human civilization [4: 61].

In addition, in the above dictionary we also find the definition of the information culture of the individual:

1) rules of human behavior in the information society, norms and methods of human communication and artificial intelligence, which includes the ability of the individual to freely navigate in the information environment and adapt to it;

2) component of the general human culture; the totality of the information worldview and the system of knowledge and skills that provides the need of the individual to meet its information needs; one of the factors of successful professional and unprofessional activity, as well as the protection of the individual in the information society [4: 62].

According to the definition of V. Mikhailovsky, information culture is a fundamentally new type of communication, which gives the specialist the opportunity to freely enter the information space; this is the freedom of access to any information, both global and local [9: 46]. S. Kharitska and V. Bazova, in turn, define this concept as a kind of means of human activity in the information society, as well as a component of the process of forming the general culture of mankind [14: 47].

American researcher S. Doyle believes that IC is "the skills and abilities that make

явище, надають різні визначення ІК, виходячи при цьому, або з першої, або ж із другої складової цієї лексичної одиниці. Так, наприклад, у "Глумачному словнику основних термінів інформаційної культури" за авторства О. Гуменного ми знаходимо таке визначення поняття "інформаційна культура":

1) здатність суспільства ефективно використовувати наявні у його розпорядженні інформаційні ресурси та засоби інформаційних комунікацій, а також уміння застосовувати для цієї мети новітні досягнення у галузі інформаційно-комунікаційних технологій;

2) складова частина загальної культури суспільства, котра є орієнтованою на інформаційне забезпечення людської діяльності;

3) сукупність інформаційних можливостей, що доступні фахівцям у будь-якій сфері діяльності нарівні зі ступенем розвитку людської цивілізації [4: 61].

Окрім цього, у вищезазначеному словнику знаходимо також і визначення інформаційної культури особистості:

1) правила поведінки людини в інформаційному суспільстві, норми та способи спілкування людини та штучного інтелекту, що включає в себе здатність особистості вільно орієнтуватися в інформаційному середовищі та адаптуватися до нього;

2) складова загальної культури людини; сукупність інформаційного світогляду і системи знань та умінь, що забезпечує потребу особистості у задоволенні її інформаційних потреб; один із чинників успішної професійної та непрофесійної діяльності, а також захищеності особистості в інформаційному суспільстві [4: 62].

За визначенням В. Михайловського, інформаційною культурою є принципово новий тип спілкування, котрий надає фахівцеві можливість вільного виходу в інформаційний простір; це – свобода виходу та доступу до будь-якої інформації, як глобальної, так і локальної [14: 46]. С. Харицька та В. Базова, у свою чергу, визначають це поняття як своєрідний засіб життєдіяльності людини в інформаційному суспільстві, а також складову процесу формування загальної культури людства [14: 47].

up the information literacy of the individual" [6: 21]. The scientist believes that information literate is a person who:

- understands that accurate and complete information is the basis for smart decisions;
- recognizes the need for information;
- correctly formulates information requests;
- identifies potential sources of information;
- constantly develops its own successful search strategies;
- has uninterrupted access to information sources (including through computer technology);
- is able to critically evaluate any information and apply it in practice [6: 21].

J. Oliver instead considers information culture as human cultural values related to information (both positive and negative) [15: 7].

V. Bazelyuk is sure that information culture is "an understanding of modern information technologies, their functionality, as well as the ability of a specialist to successfully use them in work and life" [6: 21]. In accordance with the interpretation of Yu. Zubova, IC is a systematic set of knowledge, skills and abilities that ensures the optimal implementation of information activities that are aimed at meeting both professional and non-professional needs. E. Medvedev defines IC as "a level of information training that allows individuals not only to freely navigate in the necessary information environment, but also to participate in its formation and transformation, to promote information contacts." And by the definition of E. Semenyuk, information culture is "the degree of development of information interaction and all information relations in society" [6: 21-22].

A. Kolomiets, I. Lapshyna and V. Bilous under the information culture of the future specialist understand the totality of system information about the main ways of presenting and obtaining knowledge, as well as the ability and skills to apply this knowledge in practical activities [7: 14]. These points, according to researchers, are realized through the use of methods and

Американська дослідниця С. Дойл вважає, що ІК – це "уміння та навички, що становлять інформаційну грамотність особистості" [6: 21]. Вчена вважає, що інформаційно грамотною є людина, котра:

- розуміє, що точна та повна інформація – це основа для розумних рішень;
- розпізнає потребу в інформації;
- правильно формулює інформаційні запити;
- ідентифікує потенційні джерела інформації;
- постійно розвиває власні успішні пошукові стратегії;
- має безперервний доступ до інформаційних джерел (у тому числі, й за допомогою комп'ютерних технологій);
- уміє критично оцінити будь-яку інформацію та застосувати її на практиці [6: 21].

Дж. Олівер натомість розглядає інформаційну культуру в якості культурних цінностей людини, що пов'язані з інформацією (як із позитивною, так і з негативною) [15: 7].

В. Базелюк впевнений, що інформаційна культура – це "розуміння сучасних інформаційних технологій, їхнього функціоналу, а також здатність фахівця успішно використовувати їх у роботі та побуті" [6: 21]. Відповідно до трактування Ю. Зубова, ІК – це систематизована сукупність знань, умінь та навичок, що забезпечує оптимальне здійснення інформаційної діяльності, яка спрямована на задоволення як професійних, так і непрофесійних потреб. Є. Медведєва визначає ІК як "рівень інформаційної підготовки, що дозволяє особистості не лише вільно орієнтуватися у потрібному інформаційному середовищі, але й брати участь у його формуванні та перетворенні, сприяти інформаційним контактам". А за визначенням Є. Семенюка, інформаційною культурою є "ступінь розвиненості інформаційної взаємодії та всіх інформаційних взаємовідносин у суспільстві" [6: 21-22].

А. Коломієць, І. Лапшина та В. Білоус під інформаційною культурою майбутнього фахівця розуміють сукупність системних відомостей про основні способи подання та здобуття знань, а також уміння і навички

means of modern information technologies (primarily the Internet), and it is computer literacy and online skills that are integral components of information culture.

M. Antonchenko in his article gives us two definitions: "information culture" (in a broad sense), and "human information culture." Thus, the scientist calls information culture "a special social phenomenon of broadcasting significant information, that is, a way of human activity aimed at accumulating, preserving and transmitting ideas, knowledge and material and spiritual values" [1].

The information culture of a person, according to the author, is "a systemic formation of a person, which combines knowledge of the basic methods of information technologies, the ability to use available information to solve professional problems, the skills of applying computer and information technologies in their activities, as well as the ability to present information in a form understandable to the general public" [1].

A. Syromiatnykov calls information culture the minimum amount and level of knowledge, skills and abilities that a particular specialist needs for normal work with information flows, as well as for collecting, storing, processing, receiving or transmitting, and analyzing information [12].

L. Makarenko believes that information culture is an integral part of the general culture of the individual, a necessary condition for the existence and development in the modern information space, which implies the readiness of the future specialist (including in the field of translation) to master a new "informational" way of life, the ability to build your own worldview, to determine your attitude to objects of surrounding reality, to determine the possibilities of cognition and transformation of the existing information space, as well as to form your own informational worldview [8: 129].

T. Diachenko defines information culture as "acceptable in a certain field of values and settings of the functional purpose of information and information products that affect the processes of

застосовувати ці знання у практичній діяльності [7: 14]. Вказані пункти, на думку дослідників, реалізуються за допомогою використання методів та засобів сучасних інформаційних технологій (насамперед, мережі інтернет), а невід'ємними складовими інформаційної культури є саме комп'ютерна грамотність та навички роботи в онлайн мережі.

М. Антонченко у своїй статті подає нам два визначення: "інформаційна культура" (у широкому сенсі), та "інформаційна культура людини". Так, інформаційною культурою вчена називає "особливий соціальний феномен трансляції значущої інформації, тобто такий спосіб людської діяльності, що спрямований на акумуляцію, збереження та передачу ідей, знань та матеріально-духовних цінностей" [1].

Інформаційна культура людини, на думку авторки, – це "системне утворення особистості, котре поєднує у собі знання про основні методи інформаційних технологій, уміння застосовувати наявну інформацію задля вирішення професійних завдань, навички застосування у своїй діяльності комп'ютерно-інформаційних технологій, а також здатність представити інформацію у зрозумілій для широкого загалу формі" [1].

А. Сиром'ятников інформаційною культурою називає мінімальний обсяг та рівень знань, вмінь та навичок, котрий потрібен тому чи іншому фахівцеві для нормальної роботи з інформаційними потоками, а також для збору, збереження, обробки, прийому чи передачі, та аналізу інформації [12].

Л. Макаренко вважає, що інформаційна культура – це невід'ємна частина загальної культури особистості, необхідна умова існування та розвитку в сучасному інформаційному просторі, що передбачає готовність майбутнього фахівця (у тому числі, й у галузі перекладу) опановувати новий «інформаційний» спосіб життя, вміння вибудовувати власний світогляд, визначати своє ставлення до об'єктів оточуючої дійсності, визначати можливості пізнання та перетворення існуючого інформаційного простору, а також формувати власний інформаційний світогляд [8: 129].

Т. Дяченко визначає інформаційну культуру у якості "прийнятних у певній

collecting, processing, distributing and using information, as well as the gradual transfer of these values to individual or group actions (behavior) and mechanisms for operating information in various forms" [5].

O. Holovko calls information culture information knowledge, skills and abilities of man, and his ability to work with information. In addition, the scientist under the information culture of the individual sees such a property of a person, which characterizes him as a subject of information activity and determines his attitude to the functioning and development of the information sphere of society [3: 39].

Thus, based on the analysis of existing definitions of the concept of "information culture," we can note that it means:

1) a system of value orientations of the individual related to the search and selection of the necessary information both for professional activities and for domestic needs;

2) understanding by one or another specialist of modern information technologies;

3) a set of knowledge, skills and abilities to work with information resources and arrays;

4) level of information training of the individual;

5) a completely new type of communication that allows free access to the information space.

Based on the generalization made, we will provide our own definition of the concept of "information culture of a specialist in the field of translation". Under this concept, we understand a professional-personal characteristic, which includes the knowledge, skills and abilities of the future translator to apply information and communication technologies in professional activities, as well as part of his professional culture, which means compliance with all norms and requirements (moral, legal, etc.) when working with information.

The moral norms of the expert's information culture play a rather large role, since it is morality that controls a person's behavior and determines his attitude to

сфері цінностей та установок функціонального призначення інформації та інформаційних продуктів, котрі впливають на процеси збору, обробки, поширення та використання інформації, а також поступове перенесення цих цінностей на індивідуальні чи групові дії (поведінку) та механізми оперування інформацією у різноманітних формах" [5].

О. Головка інформаційною культурою називає інформаційні знання, уміння та навички людини, та її здібність до роботи з інформацією. Окрім того, вчена під інформаційною культурою особистості вбачає таку властивість людини, котра характеризує її у якості суб'єкта інформаційної діяльності та визначає її відношення до функціонування та розвитку інформаційної сфери суспільства [3: 39].

Таким чином, на основі аналізу існуючих визначень поняття "інформаційна культура" можемо відзначити, що воно означає:

1) систему ціннісних орієнтацій особистості, що пов'язані із пошуком та відбором потрібної інформації як для здійснення професійної діяльності, так і для побутових потреб;

2) розуміння тим чи іншим спеціалістом сучасних інформаційних технологій;

3) сукупність знань, умінь та навичок роботи з інформаційними ресурсами та масивами;

4) рівень інформаційної підготовки особистості;

5) абсолютно новий тип комунікації, який дозволяє отримувати вільний доступ до інформаційного простору.

Спираючись на зроблене узагальнення, надамо власне визначення поняття "інформаційна культура фахівця у галузі перекладу". Під цим поняттям ми розуміємо професійно-особистісну характеристику, що включає у себе знання, уміння та навички майбутнього перекладача застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності, а також частину його професійної культури, що означає дотримання усіх норм та вимог (моральних, юридичних тощо) під час роботи з інформацією.

Моральні норми інформаційної культури фахівця відіграють доволі велику роль, так як саме мораль керує поведінкою

other people and to the surrounding reality. However, the main purpose of morality in the context of our research is to determine the socially correct behavior of a person, as well as to prevent his violation of ethical professional norms.

Legal requirements of information culture are reflected in normative legal acts (the Constitution of Ukraine, Laws, Regulations, Orders, etc.). For example, such acts, in addition to the Constitution, may include the Law of Ukraine "On Information," the Laws of Ukraine "On the Protection of Information in Information and Communication Systems" and "On the Basic Principles of the Development of the Information Society in Ukraine," the Regulation on the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, etc.

The aesthetic requirements for a specialist's information culture are the aesthetic perception and aesthetic experience of the information received, as well as the ability to evaluate the appearance of online sites and web pages.

The information culture of the individual in the aspect of ergonomic requirements is manifested in the technically correct design of the computerized workplace (normal lighting, the correct location of the personal computer on the desktop, the creation of an optimal temperature, the use of comfortable furniture, etc.).

Yu. Tumanova offers the main stages of forming the information culture of a future specialist:

– The first stage is designed to form an idea of the spectrum, content and operational forms of information processes and basic skills of their implementation, primarily through the use of the media, participation in multimedia conferences, the use of the Internet in their work.

– The second stage is connected with obtaining skills of purposeful and effective application of all components of information technologies in professional activity, formation of needs and skills to carry out their constant updating and improvement in accordance with the pace of development of the modern information society.

людини, та визначає її ставлення до інших людей та до оточуючої дійсності. Проте основне призначення моралі у контексті нашого дослідження – визначення соціально правильної поведінки людини, а також запобігання порушення нею етичних професійних норм.

Правові (юридичні) вимоги інформаційної культури відображаються у нормативно-правових актах (Конституції України, законах, постановах, положеннях, наказах тощо). Наприклад, до таких актів, окрім Конституції, можуть відноситися Закон України "Про інформацію", Закони України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах" та "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні", Положення про Міністерство цифрової трансформації України та ін.

Естетичні вимоги до інформаційної культури фахівця полягають в естетичному сприйманні та естетичному переживанні отриманої інформації, а також у вмінні оцінювати зовнішній вигляд онлайн-сайтів та web-сторінок.

Інформаційна культура особистості в аспекті ергономічних вимог проявляється у технічно правильному оформленні комп'ютеризованого робочого місця (нормальне освітлення, правильне розташування персонального комп'ютера на робочому столі, створення оптимальної температури, використання зручних меблів тощо).

Ю. Туманова пропонує основні етапи формування інформаційної культури майбутнього фахівця:

1. Перший етап покликаний формувати уявлення про спектр, зміст та операційні форми інформаційних процесів та базових навичок їх здійснення, насамперед завдяки використанню засобів масової інформації, участі у мультимедійних конференціях, застосуванню у своїй роботі мережі інтернет.

2. Другий етап пов'язаний із отриманням навичок цілеспрямованого та ефективного застосування усіх компонентів інформаційних технологій у фаховій діяльності, формування потреби та умінь здійснювати їх постійне оновлення та вдосконалення згідно з темпами розвитку сучасного інформаційного суспільства.

– The third stage is the formation of a systemic developed information culture of the individual as a highly qualified specialist in a particular field and an active and conscious citizen [13: 159].

We will also name the main functions of information culture:

- cognitive (information culture expands a person's knowledge by obtaining new information);
- communicative (IC helps to establish a dialogue between people, including through the use of information and communication technologies);
- value (IC forms the ideal of acquiring new knowledge and skills);
- educational (information culture, due to its essence, affects the behavior of the future specialist in his professional activities, as well as in society);
- creative (IC helps in organizing research, as a result of which a person acquires new ideas, skills, knowledge and values);
- worldview (IC forms an idea of the individual about the information picture of the surrounding world);
- regulatory (information culture affects the activities of a specialist in a particular field, and also includes norms and rules in the field of information technology in the worldview of the individual) [1].

Conclusions and research perspectives. Thus, in the process of analyzing the concept and structure of professional competence of the future translator, we came to the conclusion that information culture is an integral part of his formation as a highly qualified specialist. Information culture of an interpreter is a professional and personal characteristic, which includes knowledge, skills and skills of using information and communication technologies in professional activities, as well as part of professional culture, which means compliance with all moral and legal norms when working with information.

Prospects for further research may be related to the study of the components of the information culture of the translator, as well as the analysis of modern tools and

3. Третій етап полягає у формуванні системної розвиненої інформаційної культури особистості як висококваліфікованого спеціаліста у певній галузі та активного і свідомого громадянина [13: 159].

Назвемо також основні функції інформаційної культури:

- пізнавальна (інформаційна культура розширює знання людини за рахунок отримання нею нової інформації);
- комунікативна (ІК допомагає налагодити діалог між людьми, у тому числі, й завдяки використанню інформаційно-комунікативних технологій);
- ціннісна (ІК формує ідеал надбання нових знань та умінь);
- виховна (інформаційна культура, завдяки своїй сутності, впливає на поведінку майбутнього фахівця у його професійній діяльності, а також у соціумі);
- творча (ІК допомагає в організації досліджень, у результаті чого людина здобуває нові ідеї, уміння, знання та цінності);
- світоглядна (ІК формує уявлення особистості про інформаційну картину оточуючого світу);
- регулятивна (інформаційна культура впливає на діяльність фахівця у тій чи іншій галузі, а також включає до світогляду особистості норми та правила у галузі інформаційних технологій) [1].

Висновки з даного дослідження. Таким чином, у процесі аналізу поняття та структури професійної компетентності майбутнього перекладача, ми дійшли до висновку, що інформаційна культура є невід'ємною складовою становлення його як висококваліфікованого фахівця. Інформаційна культура перекладача – це професійно-особистісна характеристика, що включає в себе знання, уміння та навички застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності, а також частина професійної культури, що означає дотримання усіх моральних та юридичних норм під час роботи з інформацією.

Перспективи подальших розвідок можуть бути пов'язані із вивченням складових інформаційної культури перекладача, а також з аналізом сучасних

technologies for the development of the information culture of the future specialist in the field of translation.

засобів та технологій для розвитку інформаційної культури майбутнього фахівця у галузі перекладу.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Antonchenko, M.O. (2004). *Informatsiina kultura yak skladova zahalnoliudskoi kultury [Information culture as a component of general human culture]*. Retrieved from https://fi.npu.edu.ua/files/Zbirnik_KOSN/2/25.pdf [in Ukrainian].
2. Borsuk, K.M. (2013). Porivnialnyi analiz pidkhodiv do vyznachennia profesiinoi kompetentnosti suchasnoho perekladacha [Comparative analysis of approaches to determining the professional competence of a modern translator]. *Porivnialna profesiina pedahohika – Comparative professional pedagogy*, 1, 162-173 [in Ukrainian].
3. Holovko, O.M. (2019). Tsyfrova kultura ta informatsiina kultura: prava liudyny v epokhu tsyfrovikh transformatsii [Digital culture and information culture: human rights in the era of digital transformations]. *Informatsiia i parvo – Information and law*, 4(31), 37-44 [in Ukrainian].
4. Humennyi, O.D. (ed). (2016). *Tlumachnyi slovnyk osnovnykh terminiv informatsiinoi kultury [Explanatory dictionary of the main terms of information culture]*. Kyiv: MILENIUM [in Ukrainian].
5. Diachenko, T.O. (2006). *Znachennia informatsiinoi kultury pidpriemstva v protsesi formuvannia yoho orhanizatsiinoi kultury [The importance of the information culture of the enterprise in the process of forming its organizational culture]*. Retrieved from <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/446/434> [in Ukrainian].
6. *Informatsiina kultura studenta [Information culture of the student]*. (2014) / S.V. Parshukova (ed.). Uman: FOP Zhovtyi O.O. [in Ukrainian].
7. Kolomiets, A.M., Lapshyna, I.M., & Bilous, V.S. (2006). *Osnovy informatsiinoi kultury maibutnoho vchytelia [Basics of information culture of the future teacher]*. Vinnytsia: VDPU [in Ukrainian].
8. Makarenko, L.L. (2016). Informatsiina kultura osobystosti: istoryko-pedahohichni analiz [Information culture of the individual: historical and pedagogical analysis]. *Naukovyi chasopys NPU im. M.P. Drahomanova. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanov. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*, 53, 128-141 [in Ukrainian].
9. Mishchenko, A. (2017). Perekladatska kompetentnist ta osvitnii standart [Translation competence and educational standard]. *Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky – Proceedings. Series: Philological sciences*, 153, 597-603 [in Ukrainian].
10. Monashenko, A.M. (2017). Struktura kompetentnosti maibutnikh filolohiv u pysmovomu dvostoronnomu perekladi v ahrarnii haluzi [Structure of competence of future philologists in written two-way translation in the agricultural field]. *Molodyi vchenyi. Serii: Pedahohichni nauky – A young scientist. Series: Pedagogical sciences*, 4.1(44.1), 29-32 [in Ukrainian].
11. Polishchuk, L.P., & Pushkar, T.M. (2014). Formuvannia osnov perekladatskoi kompetentnosti u maibutnikh perekladachiv na pochatkovomu etapi navchannia [Formation of the foundations of translation competence in future translators at the initial stage of training]. *Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky – Proceedings. Series: Philological sciences*, 128, 467-469 [in Ukrainian].
12. Syromiatnykov, A.S. (2001). *Formuvannia informatsiinoi kultury maibutnikh inzheneriv-kerivnykiv v systemi nepererвної osvity [Formation of information culture of future chief engineers in the system of continuous education]*. Kyiv [in Ukrainian].
13. Tumanova, Yu.V. (2021). Problema formuvannia informatsiinoi kultury u psykholoho-pedahohichnykh doslidzhenniakh [The problem of information culture formation in psychological and pedagogical research]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific journal of the NPU*

named after M.P. Drahomanov. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects, 2, 158-161 [in Ukrainian].

14. Kharytska, S.V., & Bazova, V.I. (2013). Poshuk informatsii yak dzhereło formuvannia informatsiinoi kultury maibutnoho perekładacha aviatsiinoi haluzi [The search for information as a source of information culture formation of the future translator of the aviation industry]. *Repozytarii Natsionalnoho Aviatsiinoho Universytetu – Repository of the National aviation university*, 46-49 [in Ukrainian].

15. Oliver, G. (2017). Understanding Information Culture: Conceptual and Implementation Issues. *Journal of Information Science Theory and Practice*, 5(1), 6-14 [in English].

Received: August 22, 2023

Accepted: September 12, 2023